

Nepalese vakbondsleiders leren van Nederlands poldermodel

Vijf intensieve dagen kregen de 10 vakbondsmensen uit Nepal voorgeschoteld. De delegatie, verenigd in het vakbondsplatform JTUCC, leerde tussen 17 en 21 september in Nederland de sociale dialoog kennen, op uitnodiging en onder begeleiding van Mondiaal FNV. “Dit is een historische week”, zei JTUCC-voorzitter Biswanath Pyakurel, “want we hebben nog nooit zo met elkaar opgetrokken.”

Nepal kent een roerige geschiedenis en nog steeds heerst er veel politieke verdeeldheid in het land. In 2006 eindigde een gewapend binnenlands conflict; 2 jaar later werd de monarchie afgeschaft en een seculiere federale republiek gesticht. Nepalese vakbonden vormden samen met politieke partijen een front om de democratie in het land te bewerkstelligen. Uit die tijd stamt ook de Joint Trade Union Coordination committee (JTUCC), een platform van 9 federaties (bijna 100 vakbonden) in Nepal, dat zich inspant om een sociale dialoog op gang te brengen.

Nu waren dus 8 Nepalese vakbondsleiders en 2 JTUCC-ondersteuners in Nederland, die in 5 dagen werden ondergedompeld in ons overlegmodel. De onvermijdelijke kennismakingen met de Sociaal-Economische Raad (SER) en de Stichting van de Arbeid (STAR) hoorden daar bij. Maar ook bezoeken aan bedrijven, Nederlandse vakbonden, het ledenparlement van de FNV, werkgeversorganisatie VNO/NCW en een bijeenkomst met de verenigde huishoudelijke hulpen stonden op het programma. De evaluatie vond plaats in De Burcht van Berlage in Amsterdam. En de week eindigde vrijdagavond in een soms klotsende rondvaartboot die gelukkig wel bescherming bood tegen wind en zware regen.

In De Burcht

In Nepal heel veel uitdagingen

“We hebben deze week veel geleerd”, zei Binod Shrestha, vakbondsleider van GEFONT, al jaren partner van Mondiaal FNV. “En we staan voor heel veel uitdagingen.” Hij refereerde aan de herstructurering in Nepal, waarbij het land in provincies en regio’s is verdeeld en nu 761

verschillende overheidsorganen bestaan, met wie de vakbonden op elk niveau de sociale dialoog moeten aangaan. Inmiddels zijn tijdens de verkiezingen al zo'n 500 vakbondsmensen in raadsposities gekozen, zowel op lokaal als provinciaal niveau. "Met hun hulp zullen we de sociale dialoog verbeteren", zei Shrestha. "En ook met hulp van de FNV."

Doel van deze reis was te onderzoeken welke vormen van overleg er in Nederland bestaan tussen werkgevers, werknemers en overheid, en welke zouden kunnen werken in Nepal. "Voor mij was deze week ook leerzaam", zo opende Mondiaals beleidsmedewerker Wilma Roos de evaluatie. Leerzaam vond ze de ontdekking dat VNO/NCW 90% van de werkgevers organiseert, terwijl slechts 20% van de werknemers zich heeft georganiseerd in vakbonden. Dat investeren in relaties een belangrijk onderdeel is van de sociale dialoog, niet alleen aan de vergadertafel, maar ook aan de keukentafel. En dat Bouwend Nederland bijvoorbeeld een nieuwe vorm van sociale dialoog onderzoekt.

Binod Shrestha (5^e van rechts, lachend): "We hebben deze week veel geleerd."

'Goed sociaal verzekeringsstelsel'

De Nepalese delegatie werd gevraagd om 2 highlights op te schrijven: wat hebben ze in positieve zin opgestoken en wat in negatieve zin? Op blauwe kaarten verschenen opmerkingen als 'een goed sociaal verzekeringsstelsel', 'goede onderhandelingen tussen werkgevers en werknemers' en 'het onderhandelingsproces leidt tot oplossingen'. Op rode kaarten schreven de vakbondsleiders dingen als 'de sociale dialoog geldt niet voor alle werknemers', 'te weinig arbeidsinspecteurs' en 'meer investeren in een juiste man/vrouw-verhouding'.

"Dit is een historische week", zo blikte JTUCC-voorzitter Biswanath Pyakurel terug, "want we hebben nog nooit zo met elkaar opgetrokken. We waren bijna een hele week samen en hebben vele ontmoetingen gehad waarvan we veel geleerd hebben. Ons land bevindt zich in een nieuwe situatie, met nieuwe wetten die we graag willen implementeren. We werken al langer aan een sociale dialoog, maar de werkgevers hebben lange tijd niet met ons willen praten. Na een lange strijd is dit nu toch gelukt. We hebben recent een nieuw minimumloon uitonderhandeld en hebben nu een

adviesrol gekregen. We hebben nu het vertrouwen dat we de stem van de werknemers kunnen laten horen. We hebben de andere partners nodig om de Nepalese economie verder helpen.”

Verschillende bloemen in een tuin

Nepal is nog in transitie, benadrukte Pyakurel. “De vakbeweging bestaan in Nepal weliswaar sinds 1947, maar we zijn pas echt sterk geworden in 2006, toen we gezamenlijk opstonden tegen het koninkrijk en democratie eisten.” De echte vakbondsstrijd is toen pas begonnen, zei hij. In september 2015 kwam er eindelijk een nieuwe Grondwet “na 72 jaren van lange strijd”, maar ook is er een nieuwe Arbeidswet en een nieuw sociaal zekerheidstelsel, die nog geïmplementeerd moeten worden. De gemeenschappelijke stem, die in 2006 voor het eerst klonk, vormt volgens Pyakurel de basis van JTUCC.

JTUCC-voorzitter Biswanath Pyakurel: “Dit is een historische week.”

“In Nepal hebben we heel veel verschillende vakbonden, maar we hebben we een gemeenschappelijk doel. Onder deze koepel zijn we één. We respecteren onze verschillen, waardoor we veel invloed kunnen uitoefenen op de regering. We hebben veel gelobbyd en daardoor is die nieuwe Arbeidswet er gekomen. In een tuin bloeien altijd verschillende bloemen, ieder met een eigen geur, maar het blijven bloemen. Zo is de JTUCC ook. Deze week heeft onze band versterkt. Tijdens dit bezoek zijn wij allen JTUCC en spreken we met één stem.”

Goede relaties belangrijk

Pyakurel is tevreden over de week in Nederland. Eerder zei hij: “Je leert meer door zaken te zien dan door te lezen. Dank FNV dat we zoveel hebben mogen zien.” Later noemde hij zijn leermomenten. “Dat werkgevers, werknemers en overheid verschillende perspectieven hebben. Daarom is vertrouwen zo belangrijk. Een confrontatie is logisch in deze processen, daarom zijn goede relaties zo belangrijk. De manier van werken binnen de SER en de STAR vond ik interessant. Wij doen dit ook, maar niet zo systematisch. Ook het ledenparlement van de FNV vond ik boeiend. Wij komen ook bij elkaar, maar slechts een keer per jaar.”

De sociale dialoog is sinds 2017 wettelijk vastgelegd in de nieuwe Arbeidswet van Nepal. Elke 2 jaar wordt het minimumloon vastgesteld door een comité waaraan de JTUCC dit jaar voor het eerst deelgenomen heeft. “Dankzij onze deelname is het minimumloon met 38% verhoogd, dat is een enorme stijging. Voorheen deden alleen individuele vakbonden mee aan de onderhandelingen, maar nu staan we sterker. JTUCC is door de overheid als enige partner geaccepteerd. Ook door de werkgevers, die vroeger met ons niet wilden praten.”

Bewustzijn creëren bij huishoudelijke hulpen

In het minimumlooncomité ging het er soms hard aan toe. “Vroeger waren de confrontaties harder, maar ze zijn er nog. We hebben hard moeten onderhandelen en niet alles gewonnen. We wilden een verhoging van 5000 rupees, maar de overheid heeft het op 3700 gehouden. Met bonussen erbij komt het uiteindelijk toch neer op een verhoging van 5000 rupees”, glimlacht Pyakurel. “De discussies waren zo fel dat de onderhandelingen even leken te klappen, maar we zijn er toch goed doorheen gekomen.”

De delegatie wilde graag de informele sector van Nederland leren kennen, omdat die zo groot is in hun eigen land. Mondiaal FNV organiseerde een bijeenkomst met huishoudelijke hulpen. “Ik merkte dat hun problemen dezelfde zijn als die in Nepal. Daarom is het belangrijk hun vakbond te versterken en de huishoudelijke hulpen te organiseren. Een manier is om bewustzijn te creëren. Ze moeten weten waarom het belangrijk is om lid te worden.”

Tekst & foto's: Astrid van Unen
Amsterdam, 21 september 2018